

No: 1237 – Menş e Adı

BİNGÖL BALI

Tescil Ettiren
BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 16.12.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 07.10.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1237
Tescil Tarihi	: 07.10.2022
Başvuru No	: C2020/439
Başvuru Tarihi	: 16.12.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Bingöl Balı
Ürün / Ürün Grubu	: Bal / Bal
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Bingöl Üniversitesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Selahaddin-İ Eyyubi Mah. Üniversite Cad. Rektörlük 1 Merkez 12000 BİNGÖL
Coğrafi Sınır	: Bingöl ili
Kullanım Biçimi	: Bingöl Balı ibareli aşağıda verilen logolardan biri ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Bingöl Balı ibareli logo ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Bingöl Balı; Bingöl ilinden elde edilen polifloral çiçek balıdır. Rengi açık amberden koyu ambere kadar değişebilir. Petekli, karakovan ve süzme bal olarak üretilir. Üretimde, *Apis mellifera anatoliaca*, *A. mellifera caucasica*, *A. mellifera meda* ırkları ile melezleri kullanılır.

Bingöl ili dağlarla çevrilidir. İl genelinde dağlık sahalar üzerinde farklı yükseltilerde volkanik platolar, dağlık sahaları yaran ve fay hatlarına yerleşen akarsuların oluşturduğu vadiler, dağlık kütleler arasında tektonizmaya bağlı olarak oluşan ova ve havzalar, ana morfolojik üniteleri oluşturur. Kısa mesafelerde değişen yükselti ve yer şekilleri, yarılmış topoğrafya iklim elemanlarında ve bitki örtüsünde çeşitliliğe yol açar. Yaylaların ortalama yüksekliği 1500-2000 m olduğundan, yaz dönemi serin geçer ve çiçeklenme süresi uzar. Coğrafi sınırın bu yapısı, arıcılık faaliyetleri açısından haziran ayından ekim ayına kadar kullanılabilecek konaklama sahalarının oluşmasını sağlar. Ayrıca arıcılık için korunaklı lokal sahaların mevcudiyetine imkan verir.

Çiçeklenme periyodu mart ayının ilk haftasında başlayıp ağustos ayının sonuna kadar devam eder. 1900-2500 m'lik yüksek yaylalarda ise haziran ayının ilk haftasında başlayıp ağustos ayının sonuna kadar sürer. Arıcılık faaliyetleri de çiçeklenme periyodu ile başlayıp sağım dönemi olan ağustos ayının son haftasında biter.

Bingöl'de ağır sanayi işletmesinin olmaması, toprak ve su kaynaklarının temiz kalmasını sağlamıştır.

Bingöl'de yıllık yağış miktarı ve güneşli geçen gün sayısının fazla olması, coğrafi sınırın florasını zengin kılar. Ormanlık alanlarda hâkim örtüyü meşeler (*Quercus petraea* subsp. *pinnatifida* (K.Koch) Menitsky ve *Quercus libani* Oliv.) oluşturur. Step alanlarda ise geven türleri *Astragalus muschianus* Kotschy & Boiss. ex Boiss. ve *Astragalus gummifer* Labill. yoğun olarak bulunur.

Bingöl'ün florasında yaklaşık 300 endemik bitki taksonu ile 1700 bitki bulunur. Ayrıca 200'den fazla bitki taksonu, arı bitkisi olarak kayıt altına alınmıştır. Arı floralarında yoğunlukla ön plana çıkan bitki familyaları Asteraceae (papatyagiller), Fabaceae (baklagiller) ve Hypericaceae (kantarongiller)'dir. Özellikle bu familyalara ait *Hypericum* sp. (kantaron), *Xeranthemum* sp. (kağıtçiçeği), *Centaurea* sp. (peygamber çiçeği), *Trifolium* sp. (üçgül) ve *Astragalus* sp. (geven) taksonlarından en az birinin bulunması, Bingöl Balının ayırt edici özelliklerindendir.

Bingöl'de uzun yıllardır yürütülen arıcılık faaliyetleri, coğrafi sınır için önemli bir geçim kaynağıdır.

Bingöl Balının fizikokimyasal özellikleri Tablo 1'de verilmektedir.

Tablo 1: Bingöl Balının fizikokimyasal özellikleri

Özellik	Değer
Nem (% en fazla)	%18
Sakkaroz (g/100g; en fazla)	3g/100g
Fruktoz+Glukoz (g/100g; en az)	65g/100g
Fruktoz/Glukoz	1,00-1,30
Maltoz (% en fazla)	%4
Suda çözünmeyen madde (g/100g; en fazla)	0,1g/100g
Serbest asitlik (meq/kg; en fazla)	40 meq/kg
Elektrik iletkenliği (mS/cm; en fazla)	0,8 mS/cm
Diastaz sayısı (en az)	15
HMF (mg/kg; en fazla)	20 mg/kg
Bal δ^{13} değeri ($\delta^{13} C_{bal}$) (ve daha negatif)	-23 ve daha negatif
Balda protein ($\delta^{13} C_{protein}$) ve bal ($\delta^{13} C_{bal}$) δ^{13} değerleri arasındaki fark (ve daha pozitif)	-1,0 veya daha pozitif
Balda protein ve bal δ^{13} değerlerinden hesaplanan C_4 şekerleri oranı (% en fazla)	%7
Prolin miktarı (mg/kg; en az)	450

Bingöl Balının melissopalinojistik olarak yapısında Asteraceae (papatyagiller), Fabaceae (baklagiller) ve Hypericaceae (kantaronçiller) familyalarına ait polenler bulunur ve özellikle *Hypericum* sp. (kantaron), *Xeranthemum* sp. (kağıtçiçeği), *Centaurea* sp. (peygamber çiçeği), *Trifolium* sp. (üçgül) ve *Astragalus* sp. (geven) taksonlarından en az birinin bulunması, Bingöl Balının ayırt edici özelliklerindendir. Bingöl Balının melissopalinojistik özelliklerine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 2: Bingöl Balının melissopalinojistik özellikleri

Takson	Familya	Balda bulunma oranı (Dominant: Polen miktarı $\geq$ % 45 Sekonder: Polen miktarı % 16 - 44 Minör: Polen miktarı % 3 - 15 Eser: Polen miktarı < %3)
1. <i>Acanthus</i> sp.	Acanthaceae	Minör, eser
2. <i>Sambucus</i> sp.	Adoxaceae	Minör, eser
3. <i>Allium</i> sp.	Amaryllidaceae	Minör, eser
4. <i>Rhus</i> sp.	Anacardiaceae	Minör, eser
5. <i>Apiaceae</i>	Apiaceae	Eser
6. <i>Chaerophyllum</i> sp.	Apiaceae	Eser
7. <i>Eryngium campestre</i>	Apiaceae	Sekonder, minör, eser
8. <i>Pimpinella</i> sp.	Apiaceae	Dominant, eser
9. <i>Achillea</i> sp.	Asteraceae	Minör, eser
10. <i>Anthemis</i> sp.	Asteraceae	Eser
11. <i>Artemisia</i> sp.	Asteraceae	Sekonder, eser
12. <i>Carduus</i> sp.	Asteraceae	Eser
13. <i>Centaurea</i> spp.	Asteraceae	Sekonder, minör, eser
14. <i>Cichorium</i> sp.	Asteraceae	Sekonder, minör, eser
15. <i>Cirsium</i> spp.	Asteraceae	Minör, eser
16. <i>Cirsium yildizianum</i>	Asteraceae	Sekonder, eser
17. <i>Crepis</i> sp.	Asteraceae	Sekonder, minör, eser

18.	<i>Echinops</i> sp.	Asteraceae	Minör, eser
19.	<i>Gundelia</i> sp.	Asteraceae	Eser
20.	<i>Helichrysum</i> sp.	Asteraceae	Dominant, sekonder, minör, eser
21.	<i>Leontodon</i> sp.	Asteraceae	Eser
22.	<i>Onopordum</i> sp.	Asteraceae	Eser
23.	<i>Ptilostemon</i> sp.	Asteraceae	Eser
24.	<i>Senecio</i> sp.	Asteraceae	Eser
25.	<i>Taraxacum</i> sp.	Asteraceae	Minör, eser
26.	<i>Xanthium</i> sp.	Asteraceae	Eser
27.	<i>Xeranthemum</i> sp.	Asteraceae	Dominant, sekonder, minör
28.	<i>Alkanna</i> sp.	Boraginaceae	Eser
29.	<i>Anchusa</i> sp.	Boraginaceae	Eser
30.	<i>Cerinthe minor</i>	Boraginaceae	Eser
31.	<i>Echium</i> sp.	Boraginaceae	Minör, eser
32.	<i>Myosotis</i> sp.	Boraginaceae	Minör, eser
33.	<i>Onosma</i> sp.	Boraginaceae	Eser
34.	<i>Campanula</i> sp.	Campanulaceae	Minör, eser
35.	<i>Campanula</i> sp.	Campanulaceae	Minör, eser
36.	<i>Cephalaria</i> sp.	Caprifoliaceae	Minör, eser
37.	<i>Dipsacus</i> sp.	Caprifoliaceae	Eser
38.	<i>Scabiosa</i> spp.	Caprifoliaceae	Eser
39.	<i>Valeriana</i> sp.	Caprifoliaceae	Eser
40.	<i>Dianthus</i> sp.	Caryophyllaceae	Minör
41.	<i>Saponaria</i> sp.	Caryophyllaceae	Eser
42.	<i>Silene</i> sp.	Caryophyllaceae	Eser
43.	Caryophyllaceae/ Amaranthaceae	Caryophyllaceae/ Amaranthaceae	Sekonder, minör, eser
44.	<i>Chenopodium</i> sp.	Chenopodiaceae	Minör, eser
45.	<i>Convolvulus</i> sp.	Convolvulaceae	Sekonder, eser
46.	<i>Cornus</i> sp.	Cornaceae	Eser
47.	<i>Sedum</i> sp.	Crassulaceae	Minör,
48.	<i>Eleagnus</i> sp.	Eleagnaceae	Eser
49.	<i>Euphorbia</i> sp.	Euphorbiaceae	Eser
50.	<i>Astragalus caspicus</i>	Fabaceae	Eser
51.	<i>Astragalus gummifer</i>	Fabaceae	Sekonder, minör
52.	<i>Astragalus longifolius</i>	Fabaceae	Dominant
53.	<i>Astragalus</i> spp.	Fabaceae	Sekonder, minör, eser
54.	<i>Coronilla</i> sp.	Fabaceae	Minör, eser
55.	<i>Genista</i> sp.	Fabaceae	Eser
56.	<i>Hedysarum</i> sp.	Fabaceae	Minör, eser
57.	<i>Lathyrus</i> sp.	Fabaceae	Eser
58.	<i>Lotus</i> sp.	Fabaceae	Dominant, sekonder, minör, eser
59.	<i>Medicago</i> sp.	Fabaceae	Minör
60.	<i>Melilotus</i> sp.	Fabaceae	Sekonder, minör, eser
61.	<i>Onobrychis</i> sp.	Fabaceae	Eser
62.	<i>Robinia pseudoacacia</i>	Fabaceae	Eser
63.	<i>Securigera</i> sp.	Fabaceae	Minör
64.	<i>Trifolium campestre</i>	Fabaceae	Eser

65.	<i>Trifolium diffusum</i>	Fabaceae	Minör
66.	<i>Trifolium nigrescens</i>	Fabaceae	Sekonder, minör, eser
67.	<i>Trifolium pratense</i>	Fabaceae	Minör, eser
68.	<i>Trifolium repens</i>	Fabaceae	Minör
69.	<i>Trifolium</i> spp.	Fabaceae	Minör, eser
70.	<i>Vicia</i> spp.	Fabaceae	Eser
71.	<i>Geranium</i> sp.	Geraniaceae	Eser
72.	<i>Hypericum</i> spp.	Hypericaceae	Dominant, sekonder, minör, eser
73.	Lamiaceae	Lamiaceae	Minör, eser
74.	<i>Lamium macrodon</i>	Lamiaceae	Sekonder, minör
75.	<i>Lamium</i> sp.	Lamiaceae	Dominant, sekonder, minör, eser
76.	<i>Marrubium</i> sp.	Lamiaceae	Eser
77.	<i>Mentha</i> sp.	Lamiaceae	Eser
78.	<i>Nepeta</i> sp.	Lamiaceae	Eser
79.	<i>Origanum</i> sp.	Lamiaceae	Minör, eser
80.	<i>Phlomis</i> sp.	Lamiaceae	Minör, eser
81.	<i>Salvia</i> sp.	Lamiaceae	Eser
82.	<i>Teucrium</i> sp.	Lamiaceae	Minör, eser
83.	<i>Thymus</i> spp.	Lamiaceae	Eser
84.	<i>Lythrum salicaria</i>	Lythraceae	Minör, eser
85.	<i>Alcea</i> sp.,	Malvaceae	Eser
86.	<i>Malva</i> sp.	Malvaceae	Eser
87.	<i>Tilia</i> sp.	Malvaceae	Eser
88.	<i>Morus</i> sp.	Moraceae	Eser
89.	<i>Epilobium</i> sp.	Onagraceae	Eser
90.	<i>Corydalis</i> sp.	Papaveraceae	Eser
91.	<i>Papaver</i> sp.	Papaveraceae	Eser
92.	<i>Linaria</i> sp.	Plantaginaceae	Minör, eser
93.	<i>Plantago lanceolata</i>	Plantaginaceae	Dominant, sekonder, minör, eser
94.	<i>Acantholimon</i> sp.	Plumbaginaceae	Eser
95.	<i>Polygala</i> sp.	Polygalaceae	Eser
96.	<i>Polygonum</i> sp.	Polygonaceae	Eser
97.	<i>Rheum</i> sp.	Polygonaceae	Eser
98.	<i>Rumex</i> sp.	Polygonaceae	Eser
99.	<i>Portulaca</i> sp.	Portulacaceae	Eser
100.	<i>Lysimachia</i> sp.	Primulaceae	Eser
101.	<i>Ranunculus</i> sp.	Ranunculaceae	Eser
102.	<i>Paliurus spina christi</i>	Rhamnaceae	Eser
103.	<i>Cerasus</i> sp.	Rosaceae	Eser
104.	<i>Filipendula</i> sp.	Rosaceae	Minör, eser
105.	<i>Fragaria</i> sp.	Rosaceae	Eser
106.	<i>Potentilla</i> sp.	Rosaceae	Sekonder, minör, eser
107.	<i>Prunus</i> sp.	Rosaceae	Eser
108.	<i>Pyrus</i> sp.	Rosaceae	Eser
109.	<i>Rosa canina</i>	Rosaceae	Minör, eser
110.	Rosaceae	Rosaceae	Sekonder, minör, eser
111.	<i>Rubus</i> sp.	Rosaceae	Eser
112.	<i>Sanguisorba minor</i>	Rosaceae	Minör, eser

113.	<i>Galium</i> sp.	Rubiaceae	Minör, eser
114.	<i>Citrus</i> sp.	Rutaceae	Minör, eser
115.	<i>Salix</i> sp.	Salicaceae	Minör, eser
116.	<i>Verbascum</i> spp.	Scrophulariaceae	Dominant, sekonder, minör, eser
117.	<i>Eremurus</i> sp.	Xanthorrhoeaceae	Eser

Üretim Metodu:

Bingöl Balının üretiminde *Apis mellifera anatoliaca*, *A. mellifera caucasica*, *A. mellifera meda* ırkları ile melezleri kullanılmakta olup üretim aşamalarına aşağıda yer verilmektedir.

Genel Hazırlık İşlemleri: Bingöl ilinde arıcılık faaliyetleri, büyük oranda gezginci arıcılık şeklinde yapılır. Arıcılar faaliyetlerine; mart ayı başında, arı kolonilerinin kış çıkışı bakımı ve beslemesi ile ana arı kontrolü yaparak başlar. Bu hazırlık, mayıs ayı ortalarına kadar devam eder. Arıcılar, nektar akışı verimliliğine göre mayıs ayında coğrafi sınır içinde arıların yerini değiştirebilir. Bu değişim; üretim döneminde düzensiz yığılma olmamasına dikkat edilerek, Tarım ve Orman Bakanlığı Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS) kapsamında ve Bingöl İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Bingöl İli Arıcılar Birliği Koordinasyonunda yapılır.

Arıların yerlerinin değiştirilmesi, daha çok yüksekliğe bağlıdır. Arılar, yüksekliği 1100 m olan yerlerde vejetasyon azaldığında 1900 m ve daha yukarıya doğru, yerleşim yerlerinden 3-4 km uzak, doğal su kaynaklarına yakın, nektar ve polen akışının bol olduğu alanlara doğru taşınırlar. Bingöl’de genellikle ana nektar akımı mayıs ayı ortalarında başlayıp ağustos ayı sonuna kadar devam eder. Arıcılar bu alanlarda, bal hasadından sonra da arı kolonilerinde ana arı kontrolü ve olası arı hastalıkları ve zararlılarına karşı Tarım ve Orman Bakanlığının izin verdiği yöntemler kullanılarak mücadele eder. Bu mücadelede kullanılan ilaçların ruhsatlı olması ve prospektüslerine uygun olarak kullanılması gerekmektedir. Koloniler ana arı kontrolü ve olası hastalık ve zararlı mücadelesi sonrası hava sıcaklığının düşmesiyle beraber daha düşük rakımlı alanlara taşınır.

Gezgin arıcılık yapan arıcılar, hasat sonrası bakım ve besleme sonrasında bal üretimi için genellikle Diyarbakır ve Şanlıurfa taraflarına giderler. Arılar, ekim-kasım aylarından sonra Hatay-Adana-Mersin dolaylarına götürülerek kış ayına hazırlık yapılır ve şubat ayı sonuna kadar kışlatılır. Bu dönem; Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS) kapsamında ve Bingöl İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bingöl İli Arı Yetiştiricileri Birliği ile konaklamanın yapıldığı il ve ilçelerdeki Tarım ve Orman Müdürlükleri ile koordinasyon içinde hareket edilir.

Gelişen arı kolonileri, kışlatma sonrası Bingöl’e getirilir. Mayıs ayında arı popülasyonunun gelişimi düzenlenir ve yüksek rakımlı yaylalara çıkarılabilir. Kovanlar; yerleşim yerlerine 3-4 km uzağa su kaynaklarına yakın ve hafif eğimli yamaçlara yerleştirilir. Gezginci arıcılıkta, kışlatılan bölgeden coğrafi sınıra getirilen kovan ve çerçevelerde, başka bölgeye ait bal olmaması gerekir. Üretimde genellikle langstroth kovanlar kullanılırken, toprak kovanlarda da üretim yapılır.

Arıların Kışlatılması ve Kovan Temizliği: Sonbaharda kovanda biriken propolisler, kovanın ısı kararlılığını koruduğu için temizlenmez. Propolis temizliği bahar aylarında arılar doğaya çıktığında yapılır.

Arılar, kapalı alan ve dışarıda olmak üzere iki şekilde kışlatılır. Arıcıların büyük bir kısmı, zayıf popülasyonlarla kışa giriş nedeniyle oluşabilecek riski azaltmak amacıyla dışarıda kışlatmayı tercih eder ve genellikle Hatay-Adana-Mersin dolayları ile Diyarbakır ve Şanlıurfa illerinde kışlatma yaparlar.

- **Kapalı Alanlarda Kışlatma:** Kapalı alan kışlatması, coğrafi sınırdan yaygın olarak yapılır. Arıcılar arılarını kışlatmak için ışık, nem ve sıcaklık bakımından iyi izole edilmiş özel kapalı alanlar oluşturur. Kışlatma alanında hava sirkülasyonu olmamalıdır. Kışlatma odaları kerpiçten veya ısı değişiminden etkilenmeyen, karanlık, sessiz, havalandırılmalı, içinde su donmayacak ve iç sıcaklığı 10 °C’yi geçmeyecek şekildedir. İklimle bağlı olarak oda sıcaklığı 10 °C’yi aşarsa, kapısı açılarak serinletilir. Sıcaklık, günlük olarak kontrol edilir.

Arılar genellikle aralık ayı başında kışlatmaya alınır ve kovanlar, duvarlara fazla yaklaştırılmadan, zeminden 25-30 cm yükseklikteki sehpaların üzerlerine yerleştirilir. Üst üste en fazla 3 sıra kovan konur. Kovan dizilimi; zayıf koloniler ortada, güçlü koloniler ise altta olacak şekilde yapılır. Kovan tabanında nem nedeniyle su birikmemesi için kovanlar, öne doğru %5 eğimli olacak şekilde yerleştirilir.

- **Dışarıda Kışlatma:** Bu yöntemde kovanlar, doğal şartlara bırakılır. Kışın kar altında kalan ve soğuklara dayanabilen güçlü koloniler bahara ulaşır.

Kışlatma; uygun havalandırma koşulları sağlanarak, tabandaki polen tuzağının açık bırakılarak ve kovanın üstünde sağlam bir ısı izolasyon sağlanarak yapılır.

Arıların Bakımı ve Beslenmesi: Bal hasadında, kovanın kuluçkalık alanında arıların kışın beslenmesi ve kış rahat geçirmesi için, genellikle arılı çerçeve sayısının iki katı miktarında bal bırakılır. Örneğin 5 çerçeveli bir arı kolonisinde, 10 kg bal bırakılmalıdır. Ayrıca hava şartlarına bağlı olarak kış mevsiminin uzaması ihtimaline karşı tedbiren sonbahar beslemesi yapılır ve genellikle akşamüzeri uygulanır. Besleme; şeker/su oranı 2/1 veya 1/1 olacak şekilde hazırlanan şeker şurubu ya da Bingöl Balı hasadından kalan ballar ile yapılır, başka yerlere ait ballar kesinlikle kullanılmaz.

Arıların nektar toplamaya başladığı, mayıs ayı ortalarından ağustos ayı sonuna kadar olan dönemde kesinlikle destek beslemesi yapılmaz. Arılar polen ve nektar toplamaya başladığında ilaç veya herhangi bir kimyasal uygulanmaz. Nektar toplama süresince arı kovanlarının önüne, geniş bir kap içinde içilebilir temiz su konularak arıların su ihtiyacı karşılanır.

Sağım, Hasat, Paketleme ve Depolama: Coğrafi sınırdaki 20 gün kesintisiz nektar elde edilebilecek flora mevcut olup nektar akışı, en iyi temmuz ayında olur.

Arılar polen ve nektar toplamaya başladığında ballıklara, balmumu çerçeveleri yerleştirilir. Bu çerçevelerin tamamı veya 2/3'ü sırlandıktan sonra hasada alınır. Bingöl Balının üretimi, mayıs ayında başlar ve ağustos ayının sonlarına kadar devam eder. Nektar akışına bağlı olarak sağım ağustos ayı sonuna kadar yapılabilir ve yılda bir kez bal hasadı yapılır.

Hasat zamanı ballar, arı kovanının ballık kısmından alınır, kuluçkalık bölümünden alınmaz. Hasat, günün sıcak saatlerinde yapılmaz. Alınan petekli ballar, hasat çadırına taşınır ve sır tabakaları, sır tarağı ile sıyılır. Sağım makinasında süzülükten sonra, 100-200 litrelik krom bal kaplarında biriktirilir. Büyük partiküllerin çökmesi ve kabarcıkların ayrıştırılması için 3 gün bekletilir. Homojen görünüm kazanan ballar; gıda ile temasa uygun kaplara doldurulur, doğrudan güneş ışığından korunarak iç sıcaklığı 4-20°C olan, kokulardan arı, temiz ve kuru yerlerde depolanır. Hasat edilen ballarda, polen içeriğini değiştirecek şekilde filtreleme yapılmaz.

Petekli ve karakovan balların hasadında ise arı kovanının ballık kısmından alınan çerçeveler; analiz edilinceye kadar çerçeveli hali korunacak şekilde gıda ile temasa uygun ambalaj malzemeleriyle paketlenir, doğrudan güneş ışığından korunarak iç sıcaklığı 20°C'yi aşmayan, kokulardan arı, temiz ve kuru yerlerde muhafaza edilir.

Hasat edilen balların; fizikokimyasal özellikler bakımından Tablo 1'e; melissopalinojenik özellikler bakımından da Asteraceae (papatyagiller), Fabaceae (baklagiller) ve Hypericaceae (kantaronçiller) familyalarına ait Hypericum sp. (kantaron), Xeranthemum sp. (kağıtçiçeği), Centaurea sp. (peygamber çiçeği), Trifolium sp. (üçgül) ve Astragalus sp. (geven) taksonlarından en az birinin bulunması kaydıyla, Tablo 2'deki genel polen profiline uygunluğu analiz edilir.

Analiz sonuçları uygun bulunan süzme ballar, en fazla 1 kg'lık cam kavanozlara doldurularak satışı sunulur. Analiz sonuçları uygun bulunan petekli ve karakovan ballar ise, gıda ile temasa uygun olan en fazla 3-5 kg'lık dikdörtgen, kare veya laklı ambalajlarda paketlenerek satışa sunulur. Satışa sunulan ballar, doğrudan güneş ışığından korunarak iç sıcaklığı 20°C'yi aşmayan, kokulardan arı, temiz ve kuru yerlerde depolanır.

Denetleme:

Denetimler; Bingöl Üniversitesi Rektörlüğünün koordinatörlüğünde ve Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü, Bingöl İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bingöl Sanayi ve Ticaret Odası, Bingöl İli Arı Yetiştiricileri Birliği ve Bingöl Belediyesinden konuda uzman birer kişinin katılımıyla 5 kişiden oluşan denetim mercii tarafından gerçekleştirilir.

Denetimler, düzenli olarak yılda 3 kere ve ihtiyaç duyulduğunda veya şikâyet halinde her zaman yapılır. Denetime ilişkin raporlar, Bingöl Üniversitesi Rektörlüğü tarafından Türk Patent ve Marka Kurumuna gönderilir.

Denetim mercii, her denetleme dönemi öncesi bir araya gelerek denetleme planı yapar.

Denetim dönemleri ile denetime esas kriterlere aşağıda yer verilmektedir.

1- Bahar Dönemi Denetimi (Mart-mayıs arası):

- Bingöl Balı üretmek isteyen arıcıların, nisan-mayıs aylarında Bingöl Üniversitesi Rektörlüğüne müracaat etmesi, üreticiye ait kovan sayısının yerinde tespit edilmesi ve kayıt altına alınması.
- Kovan yerleşimi için seçilen yerin uygunluğunun tespit edilmesi.
- Üretimde kullanılan arı ırklarının uygunluğu ve arıların sağlık kontrolü.

2- Yaz Dönemi Denetimi (Haziran-ağustos arası):

- Bahar dönemi denetimi sırasında hastalık tespit edilmiş arıların sağlık durumunun uygunluğu.
- Üretim döneminde kullanılan malzemelerin uygunluğu.
- Arıcıların, hasattan en az 2 hafta önce Bingöl Üniversitesi Rektörlüğüne haber vermesi ve hasat zamanının belirlenmesi.
- Özellikle hasat, ambalajlama ve muhafaza koşulları bakımından üretim metoduna uygunluk.
- Alınan numunelerin, fizikokimyasal özellikler ile gerektiğinde melissopalnolojik özellikler bakımından yapılan analizlerinin sonuçlarının uygunluğu. Denetime ilişkin masraflar, denetlenen tarafından karşılanır.
- Bingöl Balı ibaresinin, logosunun ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu.

3- Kışlatma Dönemi Denetimi (Eylül-mart arası):

- Kışlatma koşullarının uygunluğu.
- Coğrafi sınırın dışında yapılan kışlatmalarda; Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS) kapsamında ve Bingöl İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Bingöl İli Arı Yetiştiricileri Birliği ile konaklamanın yapıldığı il ve ilçelerdeki Tarım ve Orman Müdürlükleri ile koordinasyon içinde hareket edilerek, konaklama yerine ve konaklama şartlarına ilişkin bilgilerin kayıt altına alınması.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden, denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.